

KÖZÉRDÉK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztői iroda:

Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:

Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adóznak vissza.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

A tanév kezdetén.

(B) Uj munka veszi kezdetét. — Részben új pályára lép az ifjuság, részben a multnak folytatását végezi. — Uj fejezet nyílik meg a tanintézetek mindenikében, a legtöbbben a régi chablonszerűséggel, — kevesebben az előhaladás és fejlődés igaz buzgalomával.

Am a szülők minden esetben teljes várakozással és reménnyel néznek gyermekeik jövője elé. — Biznak tanáraik szeretetében és tehetségében; — biznak gyermekeik szorgalmában és képességeik fejlődésében; — biznak a sorsban, mely szerencsét és fényes jövőt juttathat ezen az uton, hol az ismeretek s a tudomány annyi minden csodája egész készen ott hever, csak le kell hajolni, felemelni s magukévé tenni több-kevesebb fáradsággal.

Majd jön a zárszámadás, az évszázó vizsga — s a felcsigázott remények, — a fényes álmok a valóságban csekély, gyöngye eredményre redukálódnak. — Miért? Ezen okoskodik és tépelődik egy sereg szülő, — és a tanárok, tanítók nagy része. A szülők több-kevésbé a tanrendszert s még a tanárokat is okozzák a sikertelenségért, — a tanárok pedig csodálkoznak a szülőkön, hogy nem látják át fiaik képtelenségét, gyöngeségét, hibáit s azt, hogy nem nekik való tanpályát vászítottak, — holott ime mennyiféle iskola van már országszerte: polgári iskola, ipar iskola, alsó és felső kereskedelmi iskola, földmives iskola, vinzellér képezde stb. és mégis a gymnasiumot karják végigjárnai! Nem való ez mindenkinek,

— mert hogy példát vegyünk, a Bethlen tőtanoda gymnasiumába járt 320 tanuló közül csak 20 nyert általánosan jeles és 97 elégtelen osztályzatot, ez utóbbiak nagyobb része tehát nem idevalónak bizonyult. Igaz, de csak egy része, mi könnyen kitűnik abból, ha utánna nézünk, hogy tantárgyak szerint hányan nyertek „elégtelen“ osztályzatot. Elégtelen volt ugyanis a vallástamból: 1; magyar nyelvből: 29; latinból: 64; görög nyelvből: 12; német nyelvből: 16; történelemből: 7; mennyiség-tanból: 34. (Ezenkívül 3 osztályban a földrajzból: 16; és természetrajzból: 2.) Ezek között olyan, a kinek 1 tárgynál több elégtelenje volt: 56, ezekből 19 a 4 felsőbb osztályból való.

Erre az 56-ra tehát a 320 közül (több-kevésbé ez az arány van a legtöbb gymnasiumban) kimondhatjuk, hogy kár vesződni velők a gymnasiumi tanároknak, ezek szülői jól teszik, ha nem gyötrik őket ezen a pályán, hanem más, megfelelőbb tanintézetben végezhetik tehetségüknek megfelelő tanulmányaikat, — vagy pedig ismeret körükhöz mért életpályát jelölnek nekik.

De a többi, közepes osztályzatot tanuló annál jobban megérdemli a figyelmet, kivált ha tudjuk, miszerint a „jó“ osztályzatokat, sőt még az „elégségesek“ között is elegenden vannak, kik tehetségük-nél fogva a „jelesek“ között lehetnének. — Es miért nincsenek? — Mind csak önhibájukból? Nem, mert a restségről, figyelmetlenségről, a csak „felelésre“, nem pedig az alapos „tudásra“ való tanulásról, mely tanulóink nagy részét annyira áthajtja, — folytonos felügyelettel, szigorú utánjá-

rással, s néha csak barátságos figyelmeztetéssel is le lehetne nagyobb részét szoktatni, kivált a bennlakással egybekötött oly tanintézetekben, a hol nincsenek egy szobában sokan összeszűfolva s így a zavartalan tanulásra jó alkalom van adva.

De hogy a cél: felemelni általában a tanulók értelmi és képzettségi niveauját, el legyen érve, ahhoz jó tanrendszer, — és jó tanárok kellenek. — Nem furesa dolog az pd. hogy 8 éven keresztül tanítják gymnasiumainkban alafint és mégis az érettségi vizsgán az írásbeli gyakorlatokat nem képesek jól elkészíteni, s hogy a sokkal nehezebb mennyiség-tanból a r a n y l a g kevesebben buknek meg, mint a „magyar nyelvből“, — míg a nem kevésbé nehéz természet-tanból a Bethlen főiskolában egynek sem volt elégtelenje? A jó tanrendszer, — a czélszerű tanítási mód, a tananyag jó beosztása nagyon sok hátrányt képes megszüntetni és sok szunnyadó tehetséget élénk tevékenységre és önszorgalomra serkent.

Nem mulaszthatjuk el itt — különösen az ev. ref. tanintézetekben még divatozó hosszú időközű vakatiót kelleni felszólalni, — mire nézve, éppen lapunk f. évi hasábjain — egy igen tekintélyes honfériu elég nyomatékosan kiemelte hátrányait. „A vakatiót mi részben pihenőül, részben a már tanultak újra emlézési idejéül ohajtának felhasználni, — míg ellenben most oly tömeges tanulni valót, házi feladványt stb. nyomnak a tanulóra, hogy annak csak részben felelhetnek meg kielégítőleg. 8—10 nap elegendő volna a tanév alatt szünetidőkre s az ekként megbővült idő alatt a tanár nem lenne kénytelen tantárgyát sietve, részben hiányosan,

TÁRCZA.

Elválík?

Irigylem a muszka czárt mindenható hatalmáért; a datolya-pálma alatt heverő muzulmán rendithetlen nyugalmáért; Eiffel urat messze látszó tornyáért; Barosszt a zóna eredetiségéért; Pólonyi Gézát a téli tüntetési sikeréért; Kerekes Samut rigmussáért; a debreczeni dalárokat a félhónapi innepeltetéséért; a fiatal házassok az első két hét talmi boldogságáért és végre az enyedi piacon áruló ül-nöket, kiket senki sem vizsgál a — tanácsházból.

De nem irigylem a diplomatákat, kiknek mindig hazudni és mosolyogni kell; a katonákat, kik előtt az ősi nagy hadgyakorlat áll, s esetleg Szerbia kis királyának megmentése. Tisza Kálmánt, kiről még súlyosabbat mondott a turini remete; a párisi kéjkirándulókat; az elmenesztett főispánokat; a Farkas Menyhért szerencsésjét és végezetül az olyan pénzügyi titkárt, kinek ebben a kutyának való kánikulában Pozsonyból Brassóba kellett költöznie.

Szóval mindenkiről és mindenről van valami véleményem. Csak az én Józsi bátyámmal nem tudok eligazodni. Irigylem is, nem is. Irigylem a feleségét, azt a szépet, rátartóst, kaczkást. Bámulom a jóságát, szelidségét, bölcsességét. De nem irigylem akkor, ha azt kérdezik tőle: Elválík?

Ezzel a kérdéssel meglehet keseríteni a Kiss József életét, Menten háborúságba keveredett az emberrel érette. A dolognak a históriája pedig ez:

Kiss József egyedül dühösködött az asztal mellett. Fájt a feje, nem volt ótvágya. Három tányér roppant össze a keze alatt, míg megebédelt. Minden ételt kománsnak, élvezhetlennek talált s fenyegette Zsuzsikát, hogy menten elesapja. Vele ne komédiázzék senki. Az ő tisztességes háza nem komédia ház. Azt a czudar asz-

szonyt is azért vitette haza az apjához, mert komédiázott.

Zsuzsika sirva fakadt. Dehogyan komédiázott Zsófi?!

— Ejh, beh hamar felhuzod az orrodát! Értesz is te ahhoz? Taeskö vagy, Zsuzsika. Az vagy, ha wondom. De te sem lész jobb nálánál. Benned is a nénéd vére, az a fekete Tilalmasi vör foly.

— De Józsi bácsi. . .

— Ne feleselj. Azt hiszed vak voltam. Nó, nem szólok semmit. Taeskö vagy. . . Nem szólok.

— Jól is teszi bácsi.

Kiss József elhallgatott. Mormogott még valamit, s fejtét rázta. Zsuzsika is hallgatott. A himző rámarra hajtotta fejtét. Dolgozott.

Félóra telt így el. Akkor előkerült Jenő. Köszönt Kiss Józsefnek. Az rá sem hederített. Oda ült a leány mellé.

— Ah, milyen szép mintát himez. Ki tanította?

— Zsófi néném.

Kiss József felugrott az asztal mellől. A kiejtett név mint villámsugár ütötte meg a szívet. Megelevenedett előtte a mult, az emlékek. Reszkedni kezdett. Homlokán az erek vastagra dagadtak, mintha kiakarnának pattanni. Ejh, ne emlegessék előtte többé azt az asszonyt! Elválík. Pedig azt mondta, hogy neki szenteli életét. De hát mit tegyen? Megcsalta, gyötörte, boszantotta. Elakarta pusztítani az életét. Hanem azt lesse, kitörí ő előbb a nyakát. Elválík. El. . .

Meglödtötte ingerülten az asztalt. Egy pohár leest. Rá kiáltott.

— Ne üss lármát! Nem látod, hogy milyen kinban vagyok. Verje meg az Isten! . . .

Valaki sir a szobában.

— Ne sirj, Zsuzsika. Nem érdemli meg. Azért tartottalak vissza téged, mert elrontana. Kitelik már attól az asszonytól. Gonoszabb a pokolbeli ördögöknél. A kihez hozzá ér, megvan az már mérgező. A kihez szól, meg van babonázva. Olyan a hangja, mint a csalógnyé fallevél hullákor: Szomorú, bánatos, szívet fogságba ejtő. Ejh, még sem olyan. Kigyó sziszegés. Hizeleg s megcsal.

— Edes bácsi!

— Ne óbégass! Ugy sem használ semmit. Elválók. Nem asszonyi nevetésben, szemekben, dévaj beszédben fogok én ezután gyönyörködni, hanem menydörgésben, jégeső zuhogásban, záporosó zajában.

— Különcz vagy Józsi, szóltat meg Jenő.

— Te is az fogsz lenni. Minden férfi az lesz. Meglátod. Nincs anyagiasabb teremése Istennek az asszonynál. Minden multság megörvendeztetni, minden csekélység elkeseríti. Aztán nem tud egyebet, mint sirni. Mintha bizony abból meg lehetne élni.

— Nincs igazad.

Kiss József kedvetlenül nógatta a fejtét.

— Hallod Józsi, nincs igazad.

— Az van neked. Te azt hiszed most, hogy Zsuzsika is mindig ilyen szent lesz. Elpirul, ha meg fogod a kezét, s nem tudja hova temesse a fejtét, ha megcsókolod. Üres ábránd.

— Tudod, hogy gyűlölöm az ábrándokat. De egy maroknyi széna illatában egy csepp harmatban gyönyörködöm.

— Jólteszed. Hát a képmutatásban, álnokoskodásban, megcsalatásban is kedved talárod?

— Hát ugyan ki csalt meg téged?

— Ki? — kiáltott fel dühösen Kiss József. Ki, hát, annak a te szépséges jegyeselednek a drágalatos nénye.

— Nem igaz, kiáltottak egyszerre Zsuzsika és Jenő Zsófi nem hibás.

— Persze, hogy nem. Olyan ártatlan, mint a ma született bárány. Egyedül Lehel a hibás.

— Hát miért, kérdé Jenő? Mert udvarolt Zsuzsikának, mert őt szerette, mert elakarta előlem vinni?

— Ráfogás. Tudom én jól, miért járt a házuinkhoz. Hát kit csókol meg, ha nem a feleségemet? Bezzeg nem kiáltott ez sem. Elhagyta.

— Azt nem csókolta meg.

— Hát ugyan kit? Talán a falat?

Zsuzsika mélyen elpirult. Beáthajlott még jobban a himzőrámarra, s úgy suttozta alig halhatólag.

részletesebb magyarázat nélkül előadni. — a tanulók pedig nem volnának kénytelenek 4 óra hosszát ülve hallgatni az egyre-másra tóduló „éppen e miatt kellően sokszor meg sem érhető előadásokat.

És végül még egyet a tanároknak nézve. — Azt tapasztaltuk mindnyájan, hogy ahoz miszerint valaki jó tanár legyen: a tudomány és képzettség egymaga még nem elégséges. Az olyan előadás, mely vontatott, lassu, — vagy érthetlenségig habari: — melyet a tulkomorság analmassá, a durva gorombáskodás, vagy ezirakodásszerű gonyolódás visszatetszővé, vagy éppen élvezhetlenné tesz: — az olyan előadás, mely a tanár felületességét, vagy unottságát feltűnővé teszi, — sohase számítson halás hallgatókra, szívből lélekből buzgalkodó tanítványokra. — A jó rendszer mellett az előadás művészete, vagy legalább tehetsége feltétlenül szükséges, hogy a tanítás eredményes legyen. — Számos, különben tehetséges gyermek az ily kedvezőtlen hatású előadások folytán veszti el tanulási kedvét és szorgalmát, így ne esodáljuk, hogy némely különben okosnak ismert, jó reményű gyerekek miként czipel haza értesítőjében egypár „elégtelet.“ — Sietni kell, mihelyt lehetséges, megválni az ilyen tanártól. — Egyet sem kellene nyilvános tanári pályára bocsátani, míg jó előadási képességéről ismételve, alaposan meggyőződés nem szereztetett.

Adja Isten, hogy a megnyíló tanévben a tanárok és tanulók buzgalma kölcsönösen és minden intézetünkben a legszebb eredményt mutathassa fel. — egyaránt haladva a tőkély ama magaslatára fel, melyet elérve — büszkén mutathassunk magyar tanügyünknek kitűnőségére és a többi civilizált népekkel való teljes versenyképességére.

Nagyenyed és Gyulafehérvár monographiája.

Fennebbi czim alatt t. laptársunk a „Gyulafehérvár“ 35. száma a következő cikket hozza, — melyre a jövő számban tesszük meg észrevételeinket.

„Gyulafehérvár monographiájának megírására vonatkozó mozgalom még csak kezdetén áll a megírás módjára.

— Engem Józsi bácsi. Engem. Nem tudtam szabadulni tőle. Ugy megfogta a derekam, mintha vaspántok lettek volna. Azt mondta meghalna, ha egyszer meg nem esőlkölna. Nem mertem kiáltani, mert féltem ettől, ni, s reá mutatott Jenőre.

— Hallod, Jenő. nevetett fel Kiss József.

— Hallom. Bezzeg. ha én akarom megcsókolni, úgy sivalkodik, mint a feredőbe tett gyermek. Nó, megállj, Zsuzsika.

— Vájl el tőle.

— Dehogy válok Bolond legyek, mint te. Mert tudd meg, ha egyszer igazán szeret valakit az ember, attól el nem tud válni soha. Felkeresnek minduntalan, élénk állanak magányos óráinkban, átvirrasztott éjjeleink sötétjében s bánattal töltönek el. Visszaemlékeztetnek rég eltűnt napokra s a rövid élet minden nyomosságával és elűtöttségével sem képes feledtetni őket. Hiába mond ellene háborgó agyadnak szived. Hiába vesz büvölet erőt rajtad mert abból a titokzatos, álomkódós világból nem tudsz kiamelkedni s bár előtted van a zord való, hogy szivednek szilaj, szenvedélyes vágya megbukott s hogy reményeid szilánkká törtek össze, te a fájdalomat bármilyen fájó is volt az, édesnek állított. És tovább fogsz élni abban az ábrándos, mesés világban s muló csillámokért oda nem fogod adni mély fájdalomadat. S nem fogsz hinni senkinek, még akkor sem, ha keze kezdedben lesz, ha karod göresösen fogja átkarolni derekát, ha ajkad oda taposd az édességet adó ajkakra is. A ki igazán szeret, az nem válik soha.

— Igazad van Jenő. Szégyennel ismerem el hibámat. Bolond voltam. Lábainál fogom megmondani, hogy a pilanlat heve forralta fel véretem, kábította el agyamat, bocsásson meg, mert vétkeztem ellene.

— Elvállik bácsi. szólt meg Zsuzsika.

— Hallgass tacsó! . . .

Elekes László.

zatai még megállapítva nincsenek: ennél fogva ehez még most nem szólhatunk.

Nagyenyed ellenben a város közgyűlése egyelőre az adatgyűjtést határozta el s ezzel három gyűlési tagot bizott meg.

Azonnal kitűnt, hogy a három tag maga ezen erejüket meghaladó munkában eredményt alig érhet el, mert egyfelől mint hivatalos viselő emberek a kellő idővel nem rendelkeznek s másfelől a közönség felszólítása, hogy ez adatok gyűjtéséhez hozzá járuljon, miként tudjuk, kiáltó szó, mely a pusztában elhangzik s ezért kezdenek már most hangok merülni fel a „Közérdek“ hasábjain, melyek az anyaggyűjtés módjait úgy kívánják, nagyon helyesen kiterjeszteni, hogy nagyenyedi szakfőiskolából bizottságok alakítsanak, melyek a monographia különféle szakaszai szerint megalakulván, az anyaggyűjtést eszközözlők.

Ugy véljük azonban, hogy a nehézségek még így sem lesznek kellőleg elhárítva. Nem pedig azért, mert Nagyenyed történetére vonatkozó okmányok és adatok a megye egész területén szétszórva találhatók meg, sőt az országos levéltárban és még talán Bécsben is keresendők, melyeknek összehordására, — mert a felkért bizottsági tagokon kívül másokra alig lehet számolni, — a bizottság tagjai hivatalos állásuk miatt alig volnának képesek, s a mellett ez a munka mégis szörfelett sok költséget emésztene meg.

Mi úgy véljük, hogy az egyesített munkaerők kevesebb költséggel több eredményt képesek producálni. Ennél fogva úgy véljük, hogyha már Gyulafehérvár is gyűjteti adatait a maga monographiájához: ezen két munkának egyesítése hálásabb eredményeket adna, mert az, a ki Gyulafehérvárt gyűjt, kiterjeszkehetnék Nagyenyed adataira is s viszont, ki a nagyenyedi levéltárakat kutatja, annak könnyebben esik Gyulafehérvárra is gondolni, mint külön küldöttet küldeni ide is, oda is, hogy a kutatásnak ugyanazt a munkáját mindenik külön-külön végezze el s hát vajjon a pesti és bécsi költségei nem lennének-e kevesebbek együttesen, mint külön-külön.

Ennél fogva kívánatosnak tartjuk a két város formális meggyevezését e munkában, de legcélszerűbbnek tartanók, ha a munkában való egyesülés sürgősen az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi társulat kebelében jönne létre.

Igaz ugyan, hogy e társulat ma még nem rendelkezik erre elegendő erővel, minthogy szakkörök nagyon távol tartják magukat tőle; de ha mindazok, kik a „Közérdek“ hasábjain a nagyenyedi monographia adatainak gyűjtésére felkérőnkül említettnek s talán még mások is e társulat kebelébe lépének, s az aspirációk minden oldalról kielégítettnek, egy a meglevő tagokkal oly hatalmas testület állana elő, mely kellőleg beosztva sokkal kevesebb fáradsággal és költséggel a testületi szellem alapján is sokkal több eredményt létesíthetne, mint így külön Nagyenyed, külön Gyulafehérvár és külön a társulat.

Pedig arra, hogy ez meg ne történhessék, nincs semmi indok, semmi akadály s a mit e tekintetben hisznek, az csak képzeleti, melyet mivel sem lehet igazolni.

Még csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy e sorok írása egyedül a mi intenciónkól került ki, arra senki által sem felszólítva, sem inspirálva nem voltunk“.

A sz.-fehérvári orsz. tüztöltőszerek-kiállítás és congressus lefolyása.

(Közli: Katona Béla.)

Sz.-fehérvárt, 1889. aug. 23.

A congressus megnyitása előtt f. hó 21-én reggel fél 8 órakor a székesegyházban összegyűlt tüztöltőszerek és nagyszámú közönség részvétele mellett V á r a d y F e r e n c z tüztöltő-főlelkész fényes segédlettel misét tartott melynek végeztével kezdetét vette az orsz. értekezlet a megyeház dísztermében.

Az ültet gr. Cziráky Béla szövetségi elnök nyitotta meg. Az elmegezdag elnöki beszéd általános érdekű fejtegetéseit a következőkben közölhetem.

A tüztöltői intézmény nagy missióját és áldásos hatását széles e hazában már minden polgár elismeri. — A haladás bár lassan, de biztos alapokon és öntudatosan történik úgy, hogy teljes felvirágzása már csak idő kérdése.

Nagy jelentőségű ténynek tekintni a kormány azon elhatározását — melyet már leiratilag is kifejezett, hogy t. i. a tüztöltői intézményt általánosítani kell. Megjegyzni azonban, hogy a kormány álláspontja bár nem elégti ki teljesen a tüztöltők óhaját, mindazonáltal az államiilag kitalásba helyezett előnyök sokkal jelentékenyebbek hogyssem azoknak üdvös hatását bárki is kétségbe vonhatná, kicsinyelhetné.

Helyesen cselekedett a kormány, hogy még most nem tette törvénynyé azt, a minék később úgy is törvénynyé kell válnia, midőn t. i. az ezme teljesen meg-

érik és a kormány azon helyzetben lesz, hogy minden tekintetben jó törvényt alkothat.

Szükségesnek tartja a szövetségi választmány ügy- és hatáskörének k i t á g i t á s á t, mert ez által a tüztöltői intézmény jelentékenyen erősödni fog és a szövetség még hatályosabb működést fejthet ki, — annival is inkább, mivel a kormány igen gyakran fordul a szövetséghez véleményadás vegett — az ügyek vezetéséhez tehát szakképzett férfiak alkalmazása már azért is rendkívül kívánatos, igen helyesen tenné a belügyi kormány, ha kebelében külön tüztöltői szakosztályt léptetne életbe. — Továbbá igen kívánatos volna, hogy addig is, míg ezen reformok életet nyernének, a kormány minél hatályosabb segélyt nyújtana a tüztöltés ügyének.

A testületi szellem emelésére — a gyakorlati működés egyszerűsítésére előadhatlannak tartja a vármegyeyei szövetségnek minél szélesebb körben való létesítését a mostani területi szövetség helyett — főleg azért is, mivel a megye lakosait közös érdekeinek fogva sokkal könnyebben lehet egy kap alatt egyesíteni, mint a kerületi szövetség kötelekében. Kéri a szövetség tagjait, hogy a vármegyeyei szövetség eszméjét mentől szélesebb körben igyekezzenek terjeszteni és megérelelésre juttatni.

Egy másik nagyhorderejű kérdés, a tüztöltői segélyalap megteremtése volna, mely hivatva lenne a tüztöltésnél szerencsétlenül járt és senki által nem kárpótolt tüztöltőinket méltányos pénzsegélyben részesíteni. Ezt az ügyet is melegen ajánlja a szövetségi tagok pártfogásába, kiemelve azt is, hogy az ez irányban megindult mozgalom már is elismerésre méltó áldozatkészségről tanuskodik, a myenyiben Károly Ferencz tüztöltői főlelkész 1000 frt, a bpesti önkéntes tüztöltő egyesület 3000 frt, a győri 700 frt, a pozsonyi 500 frt, a selmeczi 100 frt és a mezőturi 50 frttal járultak a célzavett segélyalap létesítéséhez és így remélhetőleg néhány év alatt oly tetemes összeg gyűjthető össze, hogy a szerencsétlenül járt derék tüztöltőink nem lesznek koldusbotra kárhozzatva embertársaik részvételese miatt.

Végül örömeink és teljes elismerésének ad kifejezést, az igen szépen sikerült tüztöltőszerek-kiállítás felett — mely meggyőzte a szövetség minden tagját arról, hogy tüztöltő szereinket épp oly jó minőségben és olcsó áron szerezhettük be ezután hazai iparosainktól, mint külföldről, ennél fogva oda törekedjék minden egyesület — hogy szükségletét kizárólag honi iparosainktól szerezzze be és semmi esetre sem külföldről.

A zajos tetszéssel és nagy lelkesedéssel fogadott elnöki megnyitó beszéd után jegyzőközlő választattak Burján Antal és Vischán Elek, továbbá a leköszönt központi választmány Atyái helyébe megválasztattak: Bárány Ernő, Martinengo Nándor, dr. Kék Lajos, dr. Hencz Gyula, Teuffel Mihály, Polez Rezső, Simio Rezső, Schnerter Lajos, Schulez Lajos, Lukács Gyula, Kiss Géza és Keilinger Mihály rendes tagok. — Sztarek Ferencz, Szombati József, Bertholt János és dr. Hodzsy János pótagok, kimaradtak a választásból: Krendig Ferencz, Marsalkó Gyula, Ternajgó Caesár és Seidl Lajos eddigi választmányi tagok.

Az igazgató-bizottság jelentése szerint a 130 tüztöltő főparancsnok közül 129 mutatta be igazolványát.

A közp. választmány mult évről szóló jelentése, a számvizsgáló bizottság zárszámadási jelentése és költség-előirányzata helyeslőleg tudomásul vétetett.

A közgyűlés felmentette a központi választmányt a tüztöltő-testületek statisztikájának tervbevett összeállításától, mivel e munka oly sok nehézségbe ütközik, hogy azt képtelen végrehajtani.

Ternajgó Caesár új-arádi tüztöltő főpar. abbéli ajánlata, hogy Roth-féle tömlő-kapcsoló az egységes csavar helyett alkalmazásba vétessék — oly határozattal fogadtatt el, hogy nem az egységi csavart helyett. Hanem e mellett alkalmaztassék megfelelő áttételi darabban.

Simig Rezsőnek a „Grethler-Witte“ tömlőkapcsoló elfogadása iránti ajánlata figyelmen kívül hagyatott.

A központi választmányának a vármegyeyei-szövetségek létesítése érdekében előterjesztett javaslata alapján, elhatározottat a belügyi kormány felkérése az iránt — miszerint hasson oda az egyes törvényhatóságoknál, hogy ezek megyeyi tüztöltő-szövetséget hitelesítsenek és azt a közp. bizottság kötelekésbe is felvegyék.

A X-ik orsz. tüztöltő-szövetségi közgyűlés 1891-ben Sopron városban határozottat megtartani e város előleges meghívása folytán, ennél fogva a kolozsvári tüztöltő egyesületnek Polez Rezső által előadott azon kérelme, hogy a kérdéses közgyűlés Kolozsvárt tartassék meg, figyelembe vehető nem volt.

F. hó 21-én délután is volt közgyűlés Folkmann Alajos elnöklété alatt, mely kizárólag az orsz. tüztöltő segély-alap ügyével foglalkozott, de érdemleges határozatot nem hozott.

Folyó hó 22-én a délelőtt folyamán általános gyakorlatok tartattak kézi feckendők és hydophorokkal, mely alkalommal a kiállított gőzfeckendők is kipróbáltatott s minden tekintetben czélszerűnek bizonyult, de magas ára

miatt elad része elad remélt any Déli rosainkra lom és kit sikeresen kiállítás ta F. h Cziráky Be K e m p e lakomát re disz-gyakon Cziráky lei szolgálati

Ezek pelynek al minden v üdvös eszm intézmény állhat, em a teljes sif

— I erdélyi r. pöke ez év mát. Lönh e napon a hogy üdvö fog ányu híveket ill mi hozzá lemi erőve iránt várni tiszteletét

— I a helybeli megtartása 27 ifju áll le a papis 11-en kiel körlelkész jelentkezet

— I ö exca a kanonokká kanonoki sz gezvén a u j kanono kívánatok teljesebb szellemi e teljében l a legjobb

— történelem segédörv káplánt p prefektuss Szivesen

— 29-én Bé

— zászlóalja örnagy, a vonult b M á r i a szép látva

— iratot kül „A debrec anyyi sif megható r hogy min nősen nag dozásával akadályok szersmünd neknt az Fogadja r egyletünk fogadja a órák em maradan alkalmun ha csak lehetne. kőrtünk delmeznt ben, 188 mánya r a i F

miatt eladatlan maradt, ellenben a kiállított tárgyak nagy része eladott, mi által a kiállítás erkölcsi sikere van, remélt anyagi haszonnal párosult.

Déli 12 órakor a kiállítás bezárattott — hazai iparosokra nézve azon igazi megnyugvással, hogy szorgalom és kitartás mellett a külföldi iparosokkal szemben is sikeresen kiállhatják a versenyt, miről a most lefolyt kiállítás tapasztalatai is örvedetesen tanuskodtak.

F. hó 3-án a tüzoltó-szövetkezet tagjai élükön Gróf Cziráky Bélával külön vonalon kirándultak Mohácsra, hol Kempele Imre nagybirtokos tisztelőtökre fényes lakomát rendezett. Lakoma előtt a mohai tüzoltó-egylet díszgyakorlatot tartott és ennek befejezése után Gróf Cziráky lelkesítő beszéd kíséretében kiosztotta az 5 éves szolgálati érdemeket.

Ezek valának a Székesfehérvárt lefolyt országgyűlés általános érdeklődés mozzanatai. — Vajha hazánk minden vidékén vizsgálva találhatnánk az itt elhangzott üdvös eszmék, hisz egy oly magaslati missióra hivatott intézmény — mint a tüzoltó-egyletek — felülton meg nem állhat, ennek a tökély azon fokát kell elérni, mely számára a teljes siker és örök életet biztosítani képes!

VEGYES HIREK.

— **Dr. Haynald Lajos** kalocsai bíboros őrsék, az erdélyi r. cath. egyházmegye felelhetetlen emlékü püspöke ez évi október 1-én tartja ötven éves papi jubileumát. Lőnhart Ferencz püspök ő Exeja elrendelte, hogy e napon a templomokban „Te Deum“ tartassék, tudatva, hogy üdvözölj felirattal és a hívek aláírásával díszes album fog átnyújtani. Első sorban minden esztré a r. cath. híveket illeti meg az üdvözölés joga és kötelessége, — de mi hozzá tesszük, hogy a hazafias multtal „ritka szellemi erővel“, hatalmas tudományos ismerettel bíró főpap iránt vármegyénk testülete is méltán fejezheti ki mély tiszteletét és szeretetét közgyűlése alkalmával.

— **Főtiszt. Szász Domokos** ev. ref. püspök a helybeli theologiai tantolyamot végzett ifjak szigorlatának megtartása végett több napot töltött. — Ez alkalommal 27 ifju állott vizsgára, kik valamennyien sikerrel tettek le a papvizsgálatot, a mennyiben 7-en jeles, 9-en jó és 11-en kielégítő osztályzatot nyertek. — **Berde Sándor** körlelkész pedig a theol. tanári képesítő vizsga letételére jelentkezett.

— **Dr. Tódor József** Lőnhart Ferencz püspök ő exeja a székesegyházi káptalan kebelébe idősebb iskolai kanonokká nevezvén ki, — augusztus 26-án tartotta meg kanonoki installatióját; Barcs Ferencz nagyprepost végrezen a beiktatás szertartását. — Az ünnepély után az új kanonok ebédet adott, melyen természetesen a legjobb kívánatok árja önzöllt a legifjabb kanonokra. — A legteljesebb örömmel látjuk, hogy a káptalan ily kiváló szellemi erővel gazdagodott s hisszük, hogy az ifjusága teljében levő derék canonok ur a hazának és egyháznak a legjobb szolgálatokat fogja tenni.

— **Dr. Veress Ferencz** theol. tanárt az egyház történelem és egyházjogtan tanárává, a Bathján-intézet segédőrvé és szentszéki jegyzővé, **Korody Péter** káplánt pedig a bibliai tudományok tanárává és theol. prefektussá nevezte ki **Lőnhart püspök ő Exeja**. Szivesen üdvözöljük a megérdemelt előléptetést.

— **Dr. Szabó Lajos** marosújvári bányaeorvos aug. 29-én Bécsben elhalt.

— **Honvédek érkeztek** 31-en városunkba. A deési zászlóalj, mely igen jó lépésben vonult be: **Welle őrnagy**, a kolozsvári zászlóalj: **Csergedy százados** vonult be. Elöl két század honvédelvesség vonult be **Márialaky** ezredes parancsnoksága alatt. Valóban szép látvány volt.

— **A „Debreczeni dalegylet“** következő köszönő iratot küldötte **Kovács Gyula** polgármesterhez: „A debreczeni dalegylet erdélyi rész hangverseny környében annyi szívélyes rokonszenvvel, a testvéri szeretetnek oly meghatározó nyilvánulásaival találkozott minden lépten-nyomon, hogy mindazt méltóképen megköszönni alig lehet. Különösen nagyságod volt az, a ki határt nem ismerő fáradozásával, gondos kezekkel hártotta el utunkból a netaláni akadályokat s jóságossal készítette elő, hogy utunk egyszerűsége diadala legyen; megkönnyítette ez által nekünk az ut fáradságait, edessé tette annak terheit. — Fogadj nagyságos ur mindazon szives jóságáért, melyeket együtünkkel oly bőven éreztetett legforróbb köszönetünket fogadj az azon biztositásunk nyilvánítását, hogy az ott töltött órák emléke szíveinkben mindenkor kedves emlék maradand s hogy csak egy óhajításunk van: vajha lehetne alkalmunk, hogy azon minden irányban vendégszeretnek ha csak egy kis részét is viszonzni valaha szerenczénk lehetne. Midőn még felemlítjük, miszerint hangverseny köruntunk az erdélyi kultur egylet javára 600 frtot jövedelmezett, őszinte hazafini üdvözléssel vagyunk Debreczenben, 1889. évi aug. 4-én a debreczeni dalegylet választmányának nevében: **Márk Endre** egyleti elnök. **Krasznai Ferencz** egyleti jegyző.

Az italméresi jog megváltása ügyében a tárgyalások megkezdődtek az enyedi kir. adóhivatal területére nézve. — **Tóth Sándor** pénzügyi igazgatói helyettes szakértelemmel, türelemmel s a törvény szigorú szem előtt tartása mellett a felek szives felvilágosításával igyekeztek megfelelni nehéz feladatának, a jövő hétre következő tárgyalások vannak kitűzve: Sept. 2-án: **M. Szt. Imre**; 3-án: **Vajasd**; 4-én: **M. Forró**; 5-én: **M. Sülye**; 6-án: **Ozd és Istvánháza**; 7-én: **O. Péterlaka és Benedek**; 9-én: **Alsó és Felsőgárd**; 10-én: **M. Kapud és Paczalka**; 12-én: **Oroszi és Megyerék**; 14-én: **M. Lapad** **Agyula** **Fehérvári** kir. adóhivatal területén szeptember 9-én kezdődik a tárgyalás **Sárd** községgel. 12-én **Ompoicza**. 13-án **Tótfalud és Metesd** lesznek tárgyalva. A legnagyobb akadályt eddig azon körülmény képezte, hogy több birtokos elvesztvén, hogy mint lejárta — eldobván haszonbéri szerződését, — azon körülmény, hogy a haszonbérlet volt köteles fizetni és fizette is az adót. bérszerződéssel nem igazolhatta, — holott más módon teljes biztossággal képes lenne erre. Az ily ügyek az albizottságok elé kerülnek.

— **Mátyás Király szülőháza** emléktáblájának leleplezése és az EMKE. szamosújvári közgyűlése lesz a legkiemelkedőbb nemzeti ünnepély, mely bennünket érdekelhet. Szept. 2-án és 3-án egymásután következnek a kettős szép ünnep, melyeknek fényét gróf **Szapáry Gyula** is emelni fogja. Méltó mindkettő, hogy mennél nagyobb számmal vegyünk részt.

— **A mult heti tartós eső** az addig uralkodott hőséget tetemesen lehütötte, de egyszersmind megmentette a törökbuzákat a teljes kiszárlástól s a szőlő fejlődését is jótékonyan befolyásolta. Csak sajnos, hogy hazarészünkre nézve oly elköszerte fitt s a főbb gazdasági termények nem sikerülése miatt több vidéken így pl. a Mezőségen a lakosság már is inségről panaszkodik.

— **Kossuth Lajost** Kolozsvár képviselő-testülete névnapja alkalmából diszpolgárnak választotta meg.

— **Személyi változások** a helybeli minoriták társaságában: **Dávid Pál** volt házfőnök Szegedre segédlelkészül, **Simon Adolf** segédlelkész Kézdi-Vásárhelyre gymnasiumi tanárnak, **nagyenyedre Rothmüller Robert** egyetemet végzett tanárjelölt és okl. tanító segédlelkésznek és tanítónak, **Feczkő Tivadar** theológiát végzett növendék pap tanítónak helyeztettek.

— **A helybeli rom. kath. fiu- és leányiskolába** a beiratások szeptember hó 1-5 napjain tartatnak; a fiúk beiratása a minoriták társaságában, a leányok és pedig a rom. kath. kántor helyiségben eszközöltetnek. Nagyenyed, 1889. augusztus 31. Deli Ödön, igazgató.

— **Értesítés.** A nagyenyedi ref. egyház által fenartott osztatlan elemi fiúiskolába a beiratások — szeptember 1-5. napjain eszközöltetnek. Beiratási díj 50 kr. egész évi tandíj 2 frt. A tandíj fele része 1 frt összegben a beiratás alkalmával fizetendő. A beiratások az iskola helyiségben eszközöltetnek. Nagyenyed, 1889. aug. 30. Szilágyi Farkas, nagyenyedi ev. ref. pap.

CSARNOK.

S a k k m a t t.

(Beszély.)

Irta: Szász Gerő.

Hagyjuk a mai modern világot, térjünk vissza kissé a multakba és ujjtsuk fel az orosz-török háborút emlékezetünkben, a mely sok szép és érdekes történet tárgyául szolgálhatna.

Igen érdekes elbeszélést lehetne írni például a török hősök vitézségéről, s az oroszok csufos vereségéről, vagy a merész kozák lovasokról, és más effélékről, de hát én most mégis csak egy rövidke kis epizódot fogok elbeszélteni, mely Szilisztria ostromakor történt, s melyet én egy öreg hadastyántól hallottam, ki maga is ott volt Szilisztriánál. Épen hajnallik, s a dorengő hajnalpir oszlatni kezd az éj lomha sötétjét. Még esőnd uralg a tájon, csak az ostromló orosz táborban lehet itt-ott bizonyos mozgást észrevenni.

Az őrtűzek már kialudtak ugyan, de az éber őrszemek még mindig lankadatlan buzgalommal szegzik tekinteteket Szilisztria büszke vára felé, s akár ezeket lehet tenni egy ellen, hogy mindenik ilyenformán toldja meg reggeli imáját: „Uram Isten! Add, hogy ma élve jussak Szilisztria várába!“

Mert tudnunk kell, hogy mára van tervezve orosz részről az utolsó és döntő támadás, s a mint a hadi tanácsban egy orosz főtiszt megjegyzi, ezen a napon két nagy esemény fog bizonyosan bekövetkezni: az oroszok győzelme és Szilisztria bukása. Ilyen kecsesgató reményben volt ezen a reggelen az orosz tábor minden katonája.

Az orosz sánczokon belől, egy sátor előtt két orosz tiszt áll a hűvös hajnali szélben, szivarozva, s köpenyöbe burkolózva.

Az egyik magas, barna férfi, komor, de szép voná-

sokkal, büszke magatartással. Tagjait testőrszázadosi egyenruha fűdi, s neve **Kozárovics Alexej**.

A másik jóval alacsonyabb termetű, zömök, bozontos szakállal, apró szürke szemekkel, s igénytelen, — mondhatni idomtalan — testalkattal, mely sehogysem áll összhangzatban, a tagjait fedő tisztí egyenruhával. E férfi neve **Zborauoff Iván**.

Jó derabig a mai döntő ostrom sikere felől beszélgettek, s beszédjükből is kitűnt az előbb említett nézet, hogy Szilisztria bukása bizonyos.

Eközben az idő előre haladt, s a nap első sugarai föltűntek keleten bearanyozva Szilisztria büszke ormain. A falakon turbános vitézek jártak-keltek, mintha előkészületeket tennének a mai ostrom visszaverésére.

Most egyszerre a kelet felől várfokon — hol néhány török tűzér épen egy ágyu felállításával volt elfoglalva, — egy karcu női alak jelent meg könnyű, lenge öltözetben, mely testének bájos idomaira reásimulva, azokat részben föltűntette.

Az eszményi szép alak, körülfogva a nap tündöklő sugaraitól, merészen ki állt a vár fokára, s fürkésző szemekkel nézett le a még félhomályban uszó orosz táborra, mintha valakit keresne ott.

A sátor előtt álló két orosz tiszt is észrevette most a bájos női alakot s a szép barna százados — **Kozárovics Alexej** — elragadtatva szólt, miközben arcát halványpir futotta bí:

„Nézd, Iván, mily elragadóan, mily ésbontóan szép alak. S tudod ki ő? S* tábornok leánya, **Margit**, az én jegyesem. S lásd ő az enyém, s én mégis oly boldogtalan vagyok, boldogtalanabb, mint bárki a világon, mert bár csak pár ezer lépés választ el, mégis a legnagyobb távolság van köztünk. En ostromló orosz tiszt vagyok, s ő atyjával együtt fogoly. Nem kétségbeesítő helyzet ez?“

It félbeszakítja bánatos hangját, majd indulatosan folytatja.

„De minek is jött közbe ez az átkozott háború. Mikor már jegyesek voltunk, mikor már ki is volt tűzve esküvőnk napja, s én a legboldogabb embernek hittem magam, akkor tört ki a harc, s nekem és jegyesem atyjának, ide kellett jönnünk erre az átkozott vidékre az életünkkel játszani.“

„Mikor elbocsúztam jegyesemtől, megígérte, hogy követni fogja atyját mindenütt, s így olykor láthatni fogom őt. Es meg is tette, a mit ígért, eljött harciba, vérszob, csak hogy láthassuk egymást. Egyszer aztán az x-i esztáiban atyját elfogták az ozmánok, s ide hozták Szilisztriába; és ő önként követte atyját, hogy megossza vele a fogságot, s vigasztalja a balsorsban. Mondják, hogy jól bának velők, szabadon járhatnak-kelhetnek a várban. Es még ez jó, mert ha tudnám, hogy **Margit** szenved, életem árán is megölnék minden ozmant, a ki egy ujjal is hozzámnyulna!“

It félbeszakítja heves beszédét, s pár pillanatig komoran nézett maga elé. Azután a várfalakon álló bájos alak felé fordulva folytatja:

„De remélj **Margit!** remélj! Még ma eldől a mi sorsunk. Ha Isten is megsegít, bevesszük Szilisztriát, és akkor atyád fogságának vége, s ha csak ma ki nem oltja életemet valami kőbor golyó, örökre az egymáséi leszünk!“

Most társa — **Iván** — egész váratlanul hevesen félbeszakítja; dühötől eltorzult arczával:

„S az a golyó, a mely ma téged a másvilágra küld, az én pisztolyomból fog jöni. Mert tud meg **Alexej**, itt ma egyikünknek meg kell halnia. Kimondom nyíltan, mert a döntő percz ugys mindjárt itt lesz. Minket egymás mellé rendelték, hogy a futóárkok védelme alatt együtt vezessük szakaszainkat a nyugati bástya ellen. Jól van! Minden meglesz úgy, a mint a haditanácsban elhatározták, de ha egy óra múlva a harc hevében **Kozárovics Alexej** egy golyó fogja találni, még pedig orosz fégyverből, az számitáson kívül fog történni.“

„De mindegy, meg kell lenni! En végtelenül, örületesen szerettem, és szeretem most is S* **Margitot**, s meg is kértem kezét, de ő elutasított; mert téged szeretett, mivel, — mint mondta — te szebb és ügyesebb vagy, mint én. Ekkor boszut esküdtem ellened, s a barátság leple alatt közeledbe férköztem, várva a perczet, mikor boszumot kitöltsem rajtad, mig végre megjött a kellő alkalom, ma boszuterem teljesedni fog.“

„Ne is igyekezz engem följelenteni, s így meggátolni tervem végrehajtásában, mert mihelyt elmozdulsz mellőlem, rögtön lelőlek.“

„Mit beszélsz **Iván!** — kiálta most **Alexej** meglepetten, sápadt arczával. — Nem! Te ezt nem fogod megtenni! Nem tehetsz ily nagy istentelenséget!“

„Azt hiszed?“ — szólt amaz gunyos mosollyal — **Jó!** Csak maradj meg hitvedben!“

De az ég szerelmére — esdekelte kétségbeesetten **Alexej** — mit tegyek, hogy felhagyj rettenetes boszuterreddel? képes leszek a legnagyobb áldozatra is, csak életemet ne kívánd!“

„Semmi áldozatot nem fogadok el, mert nekem épen az életedre van szükségem. Hanem tessék egy aján-

latot: Jöjj sátramba, nálam mindig van sakkta. A mig az ostrom elkezdődne egy játszmat bevégezhetünk oly föltétellel, hogy játék végével a nyertesnek jogában áll a vesztest főbelőni.

„Ez így van. S* Margit csak egyé lehet, s mivel ez az egy miadkettőnké szeretne lenni, egyikünknek meg kell halni. Nos? Reá álsz?”

Alexej — bár keveset tudott sakkozni, mig Iván kitűnő sakkjátékos hírében állott — elfogadta az ajánlatot, s csüggedten követte Ivánt.

A sátorba érve gyorsan helyet foglaltak, s hozzákezdtek a veszélyes játszma. Iván győzelme biztos tudatában, gyorsan, minden gondolkodás nélkül tette a maga lépéseit, mig Alexej mindig megfontolva mozdult. Mégis sokáig Iván volt előnyben, mig végre egy vigyázatlan lépéssel elvesztette királyneját, s most Alexej kerekedett felül.

Iván falféher lett, s szólanul, vigyázva rakosgatta bábjait előre-hátra oly ügyesen, hogy Alexej minden ügyekezete mellett sem tudott mattot adni neki.

Eközben a várfokán megkezdtek az ágyuzást. Sűrűn jött a reggeli üdvölet huszonötfontos golyók képében, sok örökös vitéznek örökre jó reggelt kívánva. Egy-egy termes golyó épen s sátor mellé esett, fölkarva a földet maga körül, de Alexejt és Ivánt semmi sem tudta kihozni sodrából, sakkoztak tovább nagy figyelemmel.

Most Iván megint ballépést tett, melynek következtében Alexej rendkívül előnyös álláshoz jutott. Még két lépés s Iván mattot kap.

E perczben egyszerre egy tizenkétfontos golyó épen a sakkozók közé esapott, elsepve a sakkta. királyai-val, s parasztjaival együtt a két ellenfél közül.

Mindketten ijedten ugrottak fel.

„Lásd Iván — szolt Alexej — ez Isten intése volt! Hagyjunk fel a veszélyes játékkal! Lezven azé S* Margit, a kit ő akar kettőnk közül.”

„Ugyebár?” kérdé Iván gunyosan. „Persze! Mert tudod, hogy engem nem szeret, de közrekeritem őt, és megmutatom, hogy enyém lesz, bárha nem szeret is!”
„Es te meghalsz nyomorult!” kiáltá fogait csikorgatva s kirántva kardját, elszántan társára rohant, mire az — nem levén elkészülve e váratlan támadásra — ijedten a kijárárs felé hátrált. E perczben Iván, utólrve a védtelen ellenfélt, markolatig döfte kardját szívébe, miközben gyönyörítisan kiáltá a szerencsétlen Alexej felé sakk matt!”

Alexej a kapott halálos seb következtében a földre hanyaltott, s kezét sebére tapasztá, melyből pataként omlott piros vére. Csakhamar elvérzett s kedvese nevével ajkán kilehelte lelkét.

Iván pedig mozdulatlanul állt ott, kezében tartva a véres kardot, s szemeit a halottira szegezve. Talán ő is megborzádt iszonyu testétől.

Eközben az ostrom, adott jelre, mindenfelől megkezdődött. Lövés-lövés után derdült el a várfokon. Egy golyó épen a sátorba esapott s a mozdulatlanul álló Ivánt darabokra szaggatta.

Lehet, hogy utat tévesztett az a golyó, de az sem lehetetlen, hogy szándékosan adott mattot szegény Zboranoff Ivánnak.

KÖZGAZDASÁG.

* A szeszies italok kimérésének és kis mértékben való elárusításának nyilt helyeken való gyakorlásánál 1890. évi január 1-étől kezdve következő módra nézve a pénzügyminiszterium f. é. 252-ik sz. a. rendeletet boesátott ki, melyből közöljük a következőket:

Az állami italméresi jövedékről szoltó 1888. évi XXXV. t.-cz. 52. §-sa szerint mindazok, kik a most említett törvény életbelépte előtt szeszies italoknak kimérésével vagy kis mértékben való elárusításával foglalkoznak, a mennyiben vállalatukat tovább folytatni akarják, tartoznak legkésőbb 1889. évi október hó 1-éig az erre szoltó engedélyért az üzlet helye szerint illetékes kir. pénzügyigazgatósághoz írásban folyamodni. A pénzügyigazgatóság határozata ellen a pénzügyminiszterhez felfolyamodásnak van helye. Folyamodók kérvényük jogerejű elintézéséig vállalatukat akadálytalanul gyakorolhatják.

Ha az illető községben (város) az 1890. és esetleg 1891. és 1892. évekre az italméresi adó beszedési joga biztosítottak: kimérésre engedélyt nyerhetnek: a korcsárosok, vendéglősök, italméresk s általában mindazok, kik szeszies italoknak kimérésével, avagy e mellett kis mértékbe való elárusításával is foglalkoznak, avagy foglalkozni, szándékoznak; kis mértékben való elárusítására, vagyis a szeszies italoknak zárt edényekben és pedig a sörnek 25, a többi szeszies folyadékknak 100 literen alóli mennyiségben az üzleti vagy elárusítási helyiségen kívüli fogyasztásra való eladására engedélyt nyerhetnek: a sör- és szeszifőzdek vállalkozói, bor-, sör- és szeszkereskedők; más kereskedők, szatócsok és mindazok, kik rendes üzleteken kívül szeszies italoknak kis mértékben való elárusításával is foglalkoznak vagy foglalkozni szándékoznak; a czúrárszok, kávéosok és az ezekkel egy tekintet alá eső felek

(pl. a szeszies italokat orvosi rendelvény nélkül is elárusítható gyógyszereszek), kik szeszies italoknak ült vagy álló vendégeik részére csakis poharankint, vagy e mellett zárt edényekben való elárusítására is válhatnak engedélyt; a bortermelők saját termésti boraiknak kis mértékben való elárusítására.

Ha azonban az illető községben (városban) 1890. évre s 1891. és 1892. évekre is a kizárólagos italméresi jogosultság s ezzel együtt a korlátolt kis mértékben való elárusítás után járó italméresi adó beszedési joga adatik haszonbérbe: a szeszies italok kimérése felett azon a területen, melyre a szerződés szolt, a szerződés tartama alatt egyedül a haszonbérelőnek van joga kizárólag rendelkezni (saját italait mérni vagy megbízottjai által méretni) vagy a kimérést másoknak is megengedni; ennélfogva a mondott területen a kimérésére a haszonbérelőtől kell engedélyt nyerni.

Engedélyt nyerhetnek pedig: bejegyzett fűszerkereskedők honi csemege és külföldi boroknak, honi és külföldi palacksörnek, szilviorumnak, liköröknek, továbbá cognacnak, rumnak és arraknak és pedig mindezen italoknak mértékre való elárusítására; szesziesnek, melynek a 100 fokú szeszimérő szerint legalább is 75 fokot kell tartalmaznia, iparosoknak mesterségük folytatására, vagy másoknak is házi czelokra egy liternél nem kisebb mennyiségben fő-üzletükben zárt edényekben való elárusítására. — Az említett kereskedők ezenfelül a fenntebb felsorolt folyadékok árulását csupán melléküzletként és ez utóbbi pont alatti esetben az üres üvegekbe töltött üvegekkel való becsérlése nélkül gyakorolhatják.

Kis mértékben elárusítható honi csemege bornak csupán az a bor tekintendő, melynek ára literenkint legalább 60 krral van megszabva, ebből az árban a palack értéke is befoglalatik, mely azonban literenkint 10 krt meg nem haladhat. Külföldi borok alatt csupán a vámterületen kívül termelt borok értendők. A szilviorum, továbbá a likörök, valamint a cognac, rum és arrak csak akkor tekinthetők kis mértékben elárusítható italoknak, ha azok ára literenkint legalább 1 frtban van megszabva. A czukrárszok és kávéosok (ide nem érve a tisztán csak kávéméréssel foglalkozó iparosokat) saját üzleti helyiségeikben vendégeik részére likörnek, cognacnak, rumnak, arraknak poharankint való kiszolgáltatására. A szoltulajdonos bortermelők saját termésti boraiknak zárt edényekben, az üzleti vagy elárusítási helyen kívüli fogyasztásra, egyedül a község belterületén levő saját helyiségben való elárusítására.

Felelős szerkesztőség:

DR. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Sz. 1448—889.

J. J-ig.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi ev. ref. Bethlen főiskola tulajdonát képező **henningsfalvi korcsmaház** telkével együtt örök áron eladatik.

E végre szeptember hó 9-én d. e. 11 órára jog- és jószágigazgatósági irodámban árverést hirdetek. Kikiáltási ár 350 frt.

Nagyenyeden, 1889. évi augusztus hó 31-én.

Br. Splényi Henrik,

jog- és jószágigazgató.

Eladó

Nagyenyeden a csertörő sikátor és patak közti

≡ kőházas telek ≡

Értekezhetni Pattantjus Antallal.

2—3

Sz. 220—1889

bir. végr.

Arverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a n.-enyedi kir. járásbíróóság 24951/1889. sz. végzése által Florea Juon 1. Mariinak Intregáldi Nisztor Vaszília Popi ellen 100 frt tőke és eddig összesen 81 frt 21 kr perköltés erejéig kirendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 364 frtra becsült 4 drb disznó, 3 szürke, 1 veres szürü, 1 pejtaneza ló alatta levő csikóval, 3 drb szürkeszörü tulok, 4 ökör, 3 meddő tehén, 2 szürke, 1 keselyszörü, 20 kalangya tavasz buza, 10 fiók szénából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1860—1889. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Intregáldon községi előljáróság házában leendő eszközésére 1889 ik év szeptember 11-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékosok ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a leg-többet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagyenyeden, 1889-ik évi augusztus 22-ik napján.

Gajzágó Simon,

kir. bir. végrehajtó.

Zacherlin

legkitűnőbb szer minden rovar ellen, feltűnő gyorsan és biztosan pusztítja el a házi bogarakat.

— Tökéletesen elpusztítja a poloskát és bolhát —

— A konyhákat kitisztítja a svábbogaraktól. —

Elpusztítja a mojakat.

— Megment a kellemetlen legyeketől. —

A házi állatokat, virágokat és növényeket megmenti a bogaraktól

— A főt tökéletesen megtisztítja a tetűktől —

Tessék figyelettel lenni, hogy eredeti „Zacherlin-Specialitás” csak eredeti Zacherl J.

Bécsben I. Golschmiedgasse Nro 2.

Raktárak:

Nagyenyeden: Winkler János urnál	Gy-Fehérvárt: Mihelyes Zsigmond urnál
„ Czirner J. József „	„ Jakabfy Albert „
„ Bisztritsány Lajos „	„ Fröhlich Gyula „
Balázsfalván: Sinberger Salamon urnál.	„
„ Heiszkovits Leopold „	Tövisen: Slafkovich Jácint „

Braktárokna az „eredeti Zacherlin Persa” falragaszok vannak kifüggesztve.